

ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین بر اساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنها‌یی

اکبر عطا دخت^۱، شایان نوری لاسکی^۲، محمد نبی پور^۳، محمد زارعی نوروزی^۴

چکیده

هدف این مطالعه ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین بر اساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنها‌یی بود. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز تو صیغه‌های مستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه‌ی زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل دادند که بر اساس ملاک‌های ورود تعداد ۳۱۲ نفر از آن‌ها بهروش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌های اعتیاد به اینترنت یانگ (IAT، ۱۹۸۸)، ویژگی‌های تاریک شخصیت جوانسون و وبستر (SD3، جوانسون و ووستر، ۲۰۱۰) و احساس تنها‌یی راسل (UCLA-LS، راسل و همکاران، ۱۹۸۰) بود. روش تفسیر داده‌ها نیز آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-26 بود. یافته‌های پژوهش نشان داد مدل پیشنهادی از برآزندگی مطلوبی برخوردار است و صفات تاریک شخصیتی هم به شکل مستقیم و هم به شکل غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنها‌یی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند. بنابراین و با توجه به نتایج پژوهش می‌توان از صفات شخصیتی خصوصاً صفات تاریک و احساس تنها‌یی به عنوان عوامل تأثیرگذار مهم در اعتیاد به اینترنت زوجین نام برد که با بررسی بیشتر آن‌ها می‌توان از بروز پیامدهای آسیب‌زای خانوادگی پیشگیری نمود.

کلید واژه‌ها: اینترنت، ویژگی‌های تاریک شخصیت، احساس تنها‌یی، زوجین، معادلات ساختاری

۱ استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۴ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران. (نویسنده مسئول)

m.zareiii.n.1997@gmail.com

خانواده به عنوان سنگ بنای اولیه جامعه شناخته می شود که نقش محوری یک محیط آموزشی^۱، عاطفی^۲ و حمایتی^۳ را بر عهده داشته و تأثیرات عمیقی را بر حفظ کیفیت زندگی اعضا خود در جنبه های مختلف جسمانی^۴، روان شناختی^۵، تحصیلی، اجتماعی و عاطفی افراد دارد (سرور^۶ و همکاران، ۲۰۲۲). محیط خانواده به عنوان پناهگاه امنی تلقی می شود که افراد در آن پناه می گیرند و این پناهگاه، اعضای خانواده را قادر می سازد تا به آرامش و شکوفایی موردنیاز خود دست یابند (اسمل و لطیف^۷، ۲۰۲۳). این زمینه پرورشی اراضی نیازهای فیزیولوژیکی^۸، عاطفی و اجتماعی^۹ را تسهیل می کند و امکان شناسایی و پرورش استعدادهای ذاتی را فراهم کرده و در نهایت رشد شخصی را تقویت می کند (رضائی و همکاران، ۱۴۰۱). باین حال، گام آغازین در جهت تحقق این نیازهای ذاتی و اساسی از طریق نهاد ازدواج تحقق می یابد (زنگنه و عارفی، ۱۴۰۱). ازدواج در همه فرهنگها حائز اهمیت است و دستیابی به یک زندگی زناشویی موفق، یک هدف اساسی و آرزویی مهم برای همه افراد تلقی می شود (نوایی نژاد و همکاران، ۱۴۰۲). با این وجود، علی رغم شادی های ذاتی پیوند زناشویی، کسب رضایت برای زوج ها تلاشی پیچیده است، تلاشی که عمدتاً با آسیبها و چالش های متعددی همراه است، مسائلی که می توانند قوی ترین پیوندهای انسانی - پیوند زناشویی^{۱۰} - و سنگ بنای آن، یعنی ساختار خانواده را به خطر بیندازند (علبیدین^{۱۱}، ۲۰۱۹). یکی از مهم ترین این آسیبها، اعتیاد به فضای مجازی^{۱۲} و پیامدهای دشوار آن است (چاتوپادیای^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۰؛ باقری و همکاران، ۲۰۲۳؛ ساتیچی^{۱۴} و همکاران، ۲۰۲۳).

از نظر تاریخی و در گذشته، نهاد خانواده به عنوان اصلی ترین عامل جامعه پذیر افراد شناخته می شد زیرا افراد در این نهاد اصول و هنجارهای مختلف را می آموختند اما با این حال، پیشرفت فناوری مدعیان جدیدی از جمله رسانه های جمعی و فناوری های ارتباطی مانند اینترنت و ماهواره ها را معرفی کرده است که به جامعه پذیر افراد کمک می کنند ولی متأسفانه، این قبیل رسانه های نوین به تدریج فضای روانی و عاطفی خانواده ها و همچنین فضای گفت و گوهای درون خانواده را از بین برده اند که در نتیجه آن، اعضای خانواده بیشتر از این که در کنار یکدیگر جمع شوند، از هم جدا شده و بین آن ها فاصله فیزیکی و عاطفی ایجاد می شود (محمدی و همکاران، ۱۴۰۱).

طی سالیان اخیر، افزایش قابل توجهی در استفاده جهانی از اینترنت وجود داشته است، به طوری که این فناوری به بخشی جدایی ناپذیر از زندگی روزمره انسان ها تبدیل شده است (سینگ^{۱۵} و همکاران، ۲۰۲۲). افراد از گروه های سنی مختلف، از جمله کودکان، نوجوانان و بزرگ سالان، اکنون به اینترنت دسترسی آزاد دارند و از آن برای مقاصد متنوعی مانند کسب اطلاعات علمی، آموزش، سلامت، اخبار و موارد دیگر استفاده می کنند (ژانگ^{۱۶} و همکاران، ۲۰۲۳). آمارها حاکی از آن که تعداد کاربران اینترنت در سراسر جهان از ۱ میلیارد در سال ۲۰۱۱ به ۲ میلیارد در سال ۲۰۱۸ تبدیل شده است (پورآقارودبره و همکاران، ۱۴۰۱). علاوه بر این، گزارش ها حاکی از افزایش خیره کننده تقریباً ۱۳۳ درصدی جمعیت جهانی کاربران اینترنت بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ است (منگ^{۱۷} و همکاران، ۲۰۲۲). در کنار تمام مزایای استفاده از فضای مجازی، بهره گیری بیش از اندازه و افراطی از این فضا می تواند وابستگی و اعتیاد نسبت به آن را در بی داشته باشد. اعتیاد به

¹. educational

². emotional

³. supportive

⁴. physical

⁵. psychological

⁶. Sarvar

⁷. Asmal & Latief

⁸. physiological needs

⁹. social

¹⁰. marriage

¹¹. Abidin

¹². addiction to internet

¹³. Chattopadhyay

¹⁴. Satici

¹⁵. Singh

¹⁶. Zhang

¹⁷. Meng

فضای مجازی معمولاً به عنوان شرایطی تعریف می‌گردد که در آن افراد از توانایی کنترل خویش در بهره‌گیری مناسب از اینترنت برخوردار نیستند و به‌شکل کاملاً افراطی وابستگی شدیدی را به اینترنت و استفاده از آن نشان می‌دهند (پورآقارودبره و همکاران، ۱۴۰۱). انجمن روانشناسی آمریکا^۱ نیز اعتیاد به فضای مجازی را به عنوان الگوی بهره‌گیری از اینترنت می‌داند که در طی یک بازه زمانی دو ماهه پیامدهای ناسازگارانه و اختلال عملکردی را برای فرد به همراه می‌آورد (درسب^۲، ۲۰۲۰).

این قبیل وابستگی‌های بیش‌ازحد به اینترنت در زوجین از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا افراد را از فرسته‌های تعامل در زندگی واقعی محروم می‌کند و راه را برای ظهور چالش‌ها و آسیب‌های اجتماعی و زناشویی مختلف هموار می‌سازد (سنجدی و عارفی، ۱۴۰۰)، زیرا این گونه به نظر می‌رسد که اعتیاد به اینترنت می‌تواند از طریق فراهم‌سازی دسترسی آسان به سایتها پورنوگرافی و نیز ایجاد فرسته‌ایی برای شروع و حفظ روابط خارج از ازدواج، دل‌زدگی زناشویی^۳ (رجایی و حیدری، ۱۳۹۶)، خشونت زناشویی و خانوادگی^۴ (سلیمی و همکاران، ۱۳۹۹)، تعارض زناشویی^۵ (سنجدی و عارفی، ۱۴۰۰) و تمایل به خیانت زناشویی^۶ (دمرچلی و همکاران، ۱۴۰۲) را افزایش دهد.

با در نظر گرفتن پیامدهای آسیب‌زای اعتیاد به فضای مجازی در زوجین، شناسایی عوامل مرتبط با آن سودمند خواهد بود. پژوهشگران در تبیین اعتیاد به اینترنت به تأثیرات مربوط به شخصیت و ویژگی‌های شخصیتی افراد نیز اشاره نموده‌اند (روچوبینسکا^۷ و همکاران، ۲۰۲۱؛ مک^۸ و همکاران، ۲۰۲۱؛ میسکولین^۹ و همکاران، ۲۰۲۲)، بیشتر مطالعاتی که ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی و مسائل و چالش‌های زندگی زناشویی را بررسی نموده‌اند، در درجه اول از مدل شخصیتی پنج عاملی^{۱۰} استفاده کرده‌اند. با این حال، تحقیقات اخیر نشان می‌دهد که این مدل در درجه اول بر جنبه‌های مثبت شخصیت تمرکز دارد و ممکن است به‌اندازه کافی جنبه‌های منفی را مورد توجه قرار ندهد (پشرپور و همکاران، ۱۴۰۰). در سال‌های اخیر، ویلیامز و پالهاؤس^{۱۱} (۲۰۰۲) مفهوم هسته تاریک شخصیت را معرفی کرده‌اند که شامل سه ویژگی است: رفتار ضداجتماعی^{۱۲} و ماقیاولیسم^{۱۳}. این صفات با خشونت و پرخاشگری^{۱۴}، سوءاستفاده از دیگران^{۱۵}، فریبکاری^{۱۶}، عدم رعایت حقوق دیگران و رفتارهای آزارگرانه همراه است (آردیک و اوزوی^{۱۷}، ۲۰۱۶).

سازه شخصیتی خودشیفتگی بیانگر خودبزرگ‌بینی، تحت سلطه درآوردن دیگران و خودخواهی^{۱۹} است (جورج و شورت^{۲۰}، ۲۰۱۸؛ گویرتز میدن^{۲۱} و همکاران، ۲۰۲۳). ویژگی شخصیتی بعدی ماقیاولیسم است که به نگرش‌های منفی و بدینانه درباره ماهیت انسان و روابط میان فردی اشاره دارد که در آن فرد تمايل زیادی به کنترل کردن و سوءاستفاده از دیگران به‌منظور دستیابی به اهداف شخصی دارد (عزیزی و همکاران، ۱۴۰۱). سومین سازه تاریک شخصیت، جامعه‌ستیزی است که بیانگر رفتارهای ضداجتماعی، عدم احساس گناه و پشیمانی، بی‌عاطفگی و بی‌مسئولیتی در قبال دیگران است (موریس^{۲۱}

۱. American Psychological Association

۲. Dresp

۳. Marital heartbreak

۴. Marital and family violence

۵. Marital Conflict

۶. Tendency to marital infidelity

۷. Rachubińska

۸. Mak

۹. Miskulin

۱۰. five-factor personality traits

۱۱. Paulhus & Williams

۱۲. narcissism

۱۳. anti-social

۱۴. machiavellianism

۱۵. aggression

۱۶. abusing others

۱۷. deception

۱۸. Ardic & Ozsoy

۱۹. selfishness

۲۰. George & Short

۲۱. Gewirtz-Meydan

(موریس^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). روانشناسان و پژوهشگران تصریح می‌کنند که ویژگی‌های تاریک شخصیت تأثیرات متنوعی را برای زوجین و پیوند زناشویی آن‌ها به‌همراه دارد و با چالش‌ها و مسائل مختلفی همراه است از دل‌زدگی زناشویی (شفیعی و قمرانی، ۱۳۹۶) و نگرش به خیانت زناشویی (برهانی زاد و عبدی، ۱۳۹۶) گرفته تا پرخاشگری (دانش و قربانی جهرمی، ۱۳۹۹)، اعتیاد جنسی^۲ (محدث اردبیلی و همکاران، ۱۴۰۰)، طلاق عاطفی^۳ (بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰)، و مسائلی ازین‌دست.

در میان انبوه عوامل مرتبط با اعتیاد به اینترنت زوجین، نمی‌توان از نقش احساس تنها‌بی و تأثیرات آن چشم‌پوشی نمود؛ زیرا این گونه به‌نظر می‌رسد افرادی که در ارتباط زناشویی خود احساس تنها‌بی می‌کنند، ممکن است به اینترنت به‌عنوان وسیله‌ای برای جستجوی ارتباط، همدلی و فرار از پریشانی عاطفی روی آورند. اینترنت می‌تواند آن حس همراهی و همدلی عاطفی را ایجاد نماید (عزیز^۴ و همکاران، ۲۰۱۸؛ بلا^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). احساس تنها‌بی به‌عنوان یک حس آزاردهنده و ناخوشایند، به‌واسطه کمبود در شبکه وابستگی‌های اجتماعی عاطفی فرد در هر دو بعد کمی و کیفی، ظاهر می‌شود و علاوه بر آن، به کمبود دسترسی به پیوندهای بین فردی صمیمی و مطلوب اشاره دارد (علویانی و همکاران، ۱۴۰۱).

احساس تنها‌بی زمانی تحقق پیدا می‌کند که رابطه فرد با دیگران با رضایت همراه نباشد، که مشخصه آن فقدان یک تجربه عاطفی متقابل و مشترک در این تعامل دوچانبه است (دی‌تلا^۶ و همکاران، ۲۰۲۳). در نتیجه، در تعاملات بین فردی، یک پیوند اصیل و عمیق وجود ندارد که این امر باعث ایجاد حس جدایی و محرومیت از پیوندهای جمعی می‌شود (ابراهیمی و همکاران، ۱۴۰۲)، یعنی فرد احساس محرومیت از روابط اجتماعی را تجربه می‌کند. تجربه احساس تنها‌بی در بین زوجین از اهمیت بیشتری برخوردار است، زیرا این گونه به‌نظر می‌رسد زوجینی که با حس تنها‌بی دست و پنجه نرم می‌کنند، نمی‌توانند یک پیوند صمیمی و قابل اعتماد ایجاد کنند. به‌این‌ترتیب، احساس انزوای نا شی از تنها‌بی به‌عنوان یک عامل خطر اصلی بر روابط صمیمی و نزدیک با همسر سایه افکنده و در نتیجه خطر جدایی عاطفی و مشکلات دیگر را بالا می‌برد (محمودپور و همکاران، ۱۳۹۸). احساس تنها‌بی به‌عنوان یکی از سازه‌های پیچیده، خود از عوامل مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر می‌پذیرد، در این زمینه با توجه به تأثیرپذیری احساس تنها‌بی از ویژگی‌های شخصیتی تاریک (صادق‌زاده و همکاران، ۱۳۹۹) و از سوی دیگر با توجه به تأثیرگذاری احساس تنها‌بی بر اعتیاد به اینترنت (زانگ و همکاران، ۲۰۲۳؛ گی^۷ و همکاران، ۲۰۲۳)، بررسی نقش میانجی‌گرانه احساس تنها‌بی ضروری به‌نظر می‌رسد.

تحقیق در مورد اعتیاد زوجین به اینترنت در عصر دیجیتال امروزی از اهمیت و ضرورت بالایی برخوردار است. استفاده فراگیر از اینترنت و ابزارهای تکنولوژیکی تغییرات قابل توجهی را در نحوه تعامل و برقراری ارتباط زوجین ایجاد نموده است. با این حال، همراه با مزایا، پیامدهای منفی بالقوه‌ای مانند اعتیاد به اینترنت نیز وجود دارد که می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی آن‌ها تأثیر بگذارد. درک پویایی و تأثیرات اعتیاد به اینترنت در زوجین به دلایل متعددی حیاتی است. اعتیاد به اینترنت می‌تواند منجر به اختلال در ارتباطات و صمیمیت بین زوجین شود. بهره‌گیری بیش از حد از اینترنت می‌تواند جایگزین تعاملات بین زوجین شده و کیفیت ارتباط آن‌ها کاهش دهد. این می‌تواند منجر به احساس قطع ارتباط، فاصله عاطفی و نارضایتی زناشویی شود. هم‌چنین اعتیاد به اینترنت ممکن است به فقدان فعالیت‌ها و علائق مشترک بین زوجین منجر شود. هنگامی که یک یا هر دو طرف در گیر فعالیت‌های آنلاین هستند، ممکن است از سرگرمی‌های مشترک، گرددش‌ها یا گفتگوهای معنادار غافل شوند. این مسئله می‌تواند بیشتر حس با هم بودن و تجربیات مشترک را از بین برده و منجر به کاهش رضایت از رابطه شود. با انجام تحقیق در مورد اعتیاد زوجین به اینترنت، می‌توان بینشی در مورد عوامل زمینه‌ای، پیامدها و مداخلات بالقوه برای رسیدگی به این موضوع به دست آورد. این دانش می‌تواند توسعه اقدامات پیشگیرانه، راهبردهای تشخیص زودهنگام و رویکردهای درمانی مؤثر متناسب با نیازهای خاص زوجین را موجب گردد.

¹. Muris

². sex addiction

³. emotional divorce

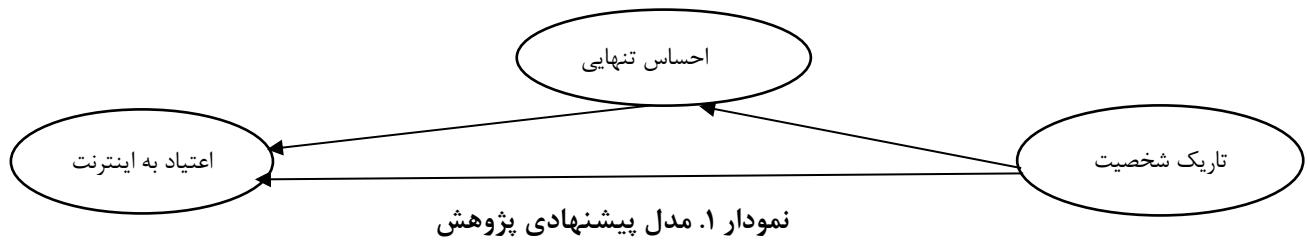
⁴. Aziz

⁵. Bla

⁶. Di Tella

⁷. Ge

از سوی دیگر با توجه به خلاصه پژوهشی در بررسی کامل و جامعه تأثیر اعتیاد به اینترنت زوجین بر پیوند زناشویی و نیز عدم بررسی کافی نقش میانجی گرانه احساس تنها بی در قالب یک مدل منسجم، هدف پژوهش حاضر ارائه مدل اعتیاد به اینترنت زوجین براساس ویژگی‌های شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنها بی در قالب مدل مفهومی زیر می‌باشد:

مواد و روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز تو صیفی هم‌بستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه‌ی زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل می‌دادند که بر اساس ملاک‌های ورود: سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، حداقل یک سال سابقه زندگی زناشویی و رضایت برای انجام پژوهش و نیز ملاک‌های خروج: وجود پرسشنامه‌های مخدوش و ناکامل، در پژوهش شرکت داده شدند. حجم نمونه مناسب در تحقیقات معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهادشده است (کلاین^۱، ۲۰۱۰)، اما در این پژوهش با در نظر گرفتن احتمال وجود پرسشنامه‌های مخدوش و بهجهت افزایش تعمیم‌پذیری تعداد ۳۱۲ نفر در نظر گرفته شد. پس از تعیین حجم، نمونه‌ها به شیوه‌ی نمونه‌گیری در ۵ سترس انتخاب شدند، بهاین صورت که پرسشنامه‌های مربوطه در گوگل فرم تدوین و به شکل مجازی و با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود، در اختیار آن‌ها قرار گرفت و برای رعایت مسائل اخلاقی و رضایتمندی ایشان، هیچ سؤالی که هویت افراد را برای محققین افشا کند، پرسیده نشد و به علاوه نتایج از طریق ایمیل برای شرکت‌کنندگان علاقمند، ارسال شد. درنهایت، اطلاعات جمع‌آوری شده، با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای AMOS-26^۲ و SPSS-27^۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

ابزار سنجش

اعتیاد به فضای مجازی (IAT^۴):

این مقیاس ۲۰ عبارتی در سال ۱۹۸۸ توسط کیمبرلی یانگ^۵ طراحی و تدوین شد. نمره‌گذاری این مقیاس براساس یک پیوستار ۵ گزینه‌ای از بهندرت (۱) تا همیشه (۵) انجام می‌گیرد. دامنه نمرات بین ۲۰ تا ۱۰۰ می‌باشد و استفاده‌کنندگان از فضای مجازی را به ۳ دسته، کاربر نرم‌مال یا طبیعی (نمره بین ۲۰ تا ۴۹)، کاربر با اعتیاد خفیف (نمره بین ۵۰ تا ۷۹) و کاربر دارای اعتیاد شدید (نمره بین ۸۰ تا ۱۰۰) تقسیم‌بندی می‌کند (یانگ، ۲۰۰۹). ویدیانتو و مکموران^۶ در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با استفاده از آزمون اسپیرمن برآون ۰/۸۶ و پایایی آن را از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش نمودند. در ایران نیز علوی و همکاران (۱۳۸۸) پایایی این مقیاس را از سه طریق همسانی درونی (۰/۸۸)، تصنیف (۰/۸۲) و بازآزمایی (۰/۷۴) بررسی و نتایج آن را گزارش نمودند. همچنین در پژوهش غدیری و همکاران (۱۴۰۱) پایایی این مقیاس ۰/۸۱ به دست آمد. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۹۲ محسوبه شد.

ویژگی‌های تاریک شخصیت (SD35)

پرسشنامه صفات تاریک شخصیت توسط جوناسون و وبستر^۷ (۲۰۱۰) برای سنجش سه ویژگی شخصیت مکایاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی تدوین گشت. این پرسشنامه دارای ۱۲ عبارت بوده و در یک طیف ۷ درجه‌ای از کاملاً

¹. Kline

². Internet Addiction Test

³. Young

⁴. Widyanto & McMurran

⁵. Short Dark Triad

⁶. Jonason & Webster

مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) نمره‌گذاری می‌شود. جانسون و ویستر (۲۰۱۰) پایابی این پرسشنامه را از طریق ضربه همسانی درونی بین ۰/۸۷ تا ۰/۷۶ گزارش نمودند. همچنین چزارنا^۱ و همکاران (۲۰۱۶) پایابی درونی این مقیاس را برای مؤلفه ماکیاولیسم^۲، روانپریشی^۳ و خود شیفتگی^۴ محاسبه نمودند. در ایران نیز یو سفی و پیری (۱۳۹۵) پس از ترجمه و هنجاریابی، پایابی این پرسشنامه برای عامل خودشیفتگی: ۰/۷۷، ماکیاولیسم: ۰/۷۲، جامعه‌ستیزی: ۰/۶۸ و برای کل مقیاس: ۰/۷۶ گزارش نمودند. همچنین محدث صادق زاده و همکاران (۱۳۹۹)، پایابی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ بین ۰/۶۲ تا ۰/۷۶ و پایابی بازآزمایی آن را نیز بین ۰/۶۶ تا ۰/۸۰ محاسبه نمودند. در این پژوهش نیز پایابی این مقیاس برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۹ و برای مؤلفه‌های ذکر شده به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۸ و ۰/۵۱ محاسبه شد.

احساس تنها‌ای (UCLA-LS2)

این مقیاس تو سط راسل^۵ و همکاران در سال ۱۹۸۰ برای ارزیابی سطح احساس تنها‌ای افراد تدوین گشت. این مقیاس دارای ۲۰ گویه بوده که بر مبنای یک پیوستار ۴ درجه‌ای از هرگز (۱) تا همیشه (۴) نمره‌گذاری می‌شود که البته سوالات ۱، ۵، ۶، ۱۰، ۱۵، ۱۹، ۲۰ دارای نمره‌گذاری معکوس هستند. حداقل نمره در این مقیاس برابر ۲۰ و حداکثر آن نیز برابر با ۸۰ می‌باشد. راسل و همکاران (۱۹۹۶) طی مطالعات خویش از طریق تحلیل عاملی تأییدی، روایی سازه این مقیاس را بررسی و تأیید نمودند و اعتبار آن را نیز به دو روش بازآزمایی و همسانی درونی بررسی و به ترتیب در سطح ۰/۸۹ و ۰/۹۴ گزارش نمودند. این مقیاس در ایران توسط نادری و حق‌سناس (۱۳۸۸) بررسی و هنجاریابی شد، در آن مطالعه روایی محتوایی تو سط اساتید بررسی و تأیید گشت و ضریب آلفای کرونباخ آن نیز ۰/۸۹ محاسبه شد. همچنین زربخش و همکاران (۱۴۰۰) نیز پایابی این ابزار را ۰/۹۲ گزارش نمودند. در این پژوهش نیز آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۹۲ به دست آمد.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۳۱۲ نفر شرکت داشتند که از این تعداد ۲۰۶ نفر (معادل ۶۶ درصد) خانم و ۱۰۶ نفر (معادل ۳۴ درصد) را مردان، تشکیل می‌دادند. همچنین از میان شرکت‌کنندگان ۱ نفر (معادل ۰/۳ درصد) دارای تحصیلات سیکل و کمتر، ۲۰ نفر (معادل ۶ درصد) دارای تحصیلات دیپلم و فوق‌دیپلم، ۱۱۷ نفر (معادل ۳۷/۷ درصد) دارای تحصیلات لیسانس، ۱۶۲ نفر (معادل ۵۲ درصد) دارای تحصیلات فوق‌لیسانس و ۱۲ نفر معادل (۴ درصد) دارای تحصیلات دکتری بودند.

علاوه بر آن ۵۸ نفر از شرکت‌کنندگان (معادل ۱۹ درصد) دارای سن بین بیست تا سی سال، ۱۳۱ نفر (معادل ۴۲ درصد) دارای سن سی تا چهل سال، ۱۰۰ نفر (معادل ۳۲ درصد) دارای سن چهل تا پنجاه سال و ۲۳ نفر (معادل ۷ درصد) دارای سن بیشتر از پنجاه سال بودند. از نظر مدت ازدواج نیز ۶۹ نفر (معادل ۲۲ درصد) کمتر از پنج سال، ۶۲ نفر (معادل ۲۰ درصد) بین پنج تا ده سال، ۶۱ نفر (معادل ۱۹/۵ درصد) بین ده تا پانزده سال، ۶۶ نفر (معادل ۲۱ درصد) بین پانزده تا بیست سال و ۵۴ نفر (معادل ۱۷/۵ درصد) بیشتر از بیست سال از ازدواج آن‌ها گذشته بود. در کنار موارد فوق، ۲۳۱ نفر (معادل ۷۴ درصد) از شرکت‌کنندگان در مطالعه ازدواج سنتی و ۸۱ نفر (معادل ۲۶ درصد) ازدواج مدرن انجام داده بودند. همچنین ۲۳۵ نفر (معادل ۷۵ درصد) دارای فرزند و ۷۷ نفر (معادل ۲۵ درصد) بدون فرزند بودند. در جدول شماره ۱ یافته‌های توصیفی از جمله میانگین، انحراف معیار، ضرایب کجی^۶ و کشیدگی^۷ و علاوه بر آن ضرایب همبستگی گزارش شده است.

جدول ۱. جدول توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

استاندارد	متغیر	میانگین	انحراف	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴	۵	۶
-----------	-------	---------	--------	-----	--------	---	---	---	---	---	---

¹. Czarna

². University of California Los Angeles Loneliness Scale

³. Russell

⁴. Skewness

⁵. Kurtosis

										۱. اعتیاد به
										اینترنت
										۲. تاریک
										شخصیت
										۳. ماقیاولیسم
										۴. جامعه-
										ستیز
										۵. خودشیفته
										۶. احساس
										نهایی

* p ≤ 0/05 ** p ≤ 0/01

همان طور که در جدول شماره یک نیز مشاهده می شود ضرایب کجی و کشیدگی در محدوده بین ۲-۱ می باشد که نشانگر نرمال بودن توزیع داده ها می باشد (لوین^۱، ۲۰۱۱). مطابق با اطلاعات موجود در جدول بین ویژگی های تاریک شخصیت با اعتیاد به اینترنت ($P < 0/037$) ارتباط مستقیم معنی دار م شاهده می شود. همچنین بین احساس تنها یابی با اعتیاد به اینترنت نیز رابطه مستقیم معنی دار ($P < 0/037$) وجود دارد. علاوه بر آن بین ویژگی های تاریک شخصیت با احساس تنها یابی نیز رابطه مستقیم معنی دار ($P < 0/025$) مشاهده می شود.

پیش از انجام مدل سازی معادلات ساختاری، مفروضه های زیربنایی آن بررسی گشت. عدم وجود داده های مفقود و داده های پرت بررسی و تأیید شد. داده های پرت از طریق فاصله های ماهالانوبیس در نرم افزار ایموس نیز بررسی شد، با توجه به این که نمره ۱ p1 نمونه از ۰/۰۵ بزرگ تر و نمره ۲ p آنها نیز از ۱/۰ بزرگ تر محاسبه شده بود، فلذًا عدم وجود داده های پرت چند متغیری از این طریق نیز تأیید شد (کلاین^۲، ۲۰۱۶). همچنین بودن توزیع نمونه نیز از طریق ضرایب کجی و کشیدگی بررسی و تأیید گشت. برای بررسی عدم هم خطی چندگانه^۳ از شاخص های تولرانس^۴ و عامل تورم واریانس (VIF)^۵ استفاده شد. حد مناسب برای تولرانس بین صفر تا یک و برای تورم واریانس کمتر از دو می باشد (میرز^۶ و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). آماره تولرانس کمتر از ۰/۸ و عامل تورم واریانس کمتر از ۱/۳ به دست آمد. با توجه به اینکه هر دو شاخص در محدوده مناسب قرار داشتند، لذا مفروضه عدم هم خطی چندگانه نیز تأیید شد. برای بررسی استقلال خطاهای از آزمون دوربین-واتسون^۷ استفاده شد. حد مطلوب برای آماره این آزمون بین ۱/۵ تا ۲/۵ است (میرز و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). در پژوهش آماره دوربین واتسون ۱/۶ به دست آمد، چون از حد مطلوب کمتر است، بنابراین وجود این مفروضه نیز تأیید شد.

با توجه به توضیحات داده شده مدل اولیه ترسیم شد که از برازش مطلوبی برخوردار بود. این مدل به شرح زیر ترسیم گشت:

¹. Levin

². Kline

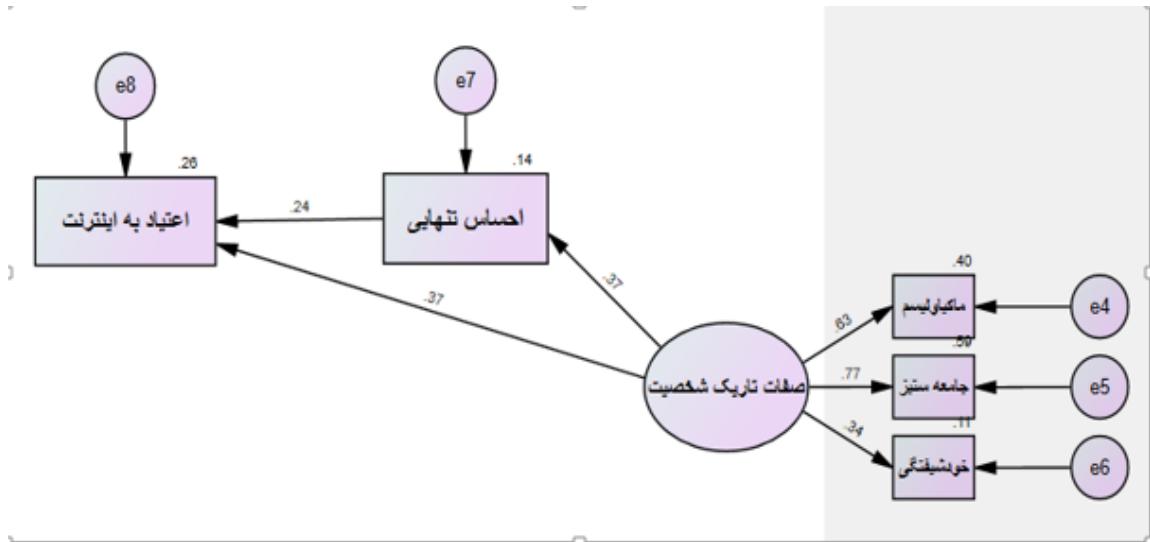
³. Multicollinearity

⁴. Tolerance

⁵. Variance inflation factor

⁶. Meyers

⁷. Durbin-Watson

نمودار ۲. مدل نهایی پژوهش و ضرایب استاندارد آن

همچنان که در نمودار ۲ نیز مشاهده می‌شود، در مدل پژوهش فرض بر این بود که ویژگی‌های تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم از طریق احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت روزگار هستند. در جدول شماره ۲ نیز ضرایب مسیرهای مدل پژوهش و معنی‌دار بودن آن‌ها ذکر شده است.

جدول ۲. ضرایب مسیرهای مدل

P	C.R	S.E	Standardized Estimate	مسیر
P<0.001	4/8	.008	.037	ویژگی‌های تاریک شخصیت < اعتیاد به اینترنت
P<0.001	4/2	.006	.024	احساس تنهایی < اعتیاد به اینترنت
P<0.001	5/1	.008	.037	ویژگی‌های تاریک شخصیت < احساس تنهایی

در جدول شماره ۲ به ترتیب، ضرایب استاندارد، مقدار خطأ، مقدار T و سطح معنی‌داری نشان داده شده است. مطابق با اطلاعات موجود در جدول، مسیر ویژگی‌های تاریک شخصیت به اعتیاد به اینترنت در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار است. همچنین مسیرهای احساس تنهایی به اعتیاد به اینترنت و ویژگی‌های تاریک شخصیت به احساس تنهایی نیز در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار هستند.

جدول ۳. شاخص‌های برآذش مدل

شاخص	مقادیر قابل قبول	برآورد	نتیجه
نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (χ^2/df)	< 3	< 3	عالی
جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	< 0.08	0.07	مطلوب
شاخص نیکویی برآذش (GFI)	> 0.9	0.96	عالی
شاخص نیکویی برآذش تعدیل شده (AGFI)	> 0.9	0.92	مطلوب
شاخص برآذش تطبیقی (CFI)	> 0.9	0.93	عالی
میانگین مجذور باقیماندهای استاندارد شده (SRMR)	< 0.8	0.07	مطلوب

در مدل‌سازی معادلات ساختاری شاخص‌های برآذش مختلفی وجود دارد که از میان آن‌ها، مهم‌ترین این شاخص‌ها به همراه سطح مطلوب آن عبارت‌اند از: کای مرربع بهنجار شده (CMIN/df) سطح مطلوب ۱ تا ۳، شاخص نیکویی برآذش^۱

¹. goodness of fit index

(GFI)، شاخص نیکویی برازش تعديل شده^۱ (AGFI)، برازش تطبیقی^۲ (CFI) و برازش هنجار شده^۳ (NFI) با سطح مطلوب بزرگتر از $.0/.9$ ، ریشه میانگین مربعات خطای برآورده^۴ (RMSEA) و ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد^۵ (SRMR) با سطح مطلوب برابر یا کمتر از $.0/.8$ (لوین، ۲۰۱۱). در مدل پژوهشی تمام شاخص‌های ذکر شده از حد مطلوب و عالی برخوردار بودند بنابراین می‌توان گفت، مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مناسب برخوردار است. بهمنظور بررسی نقش میانجی در مدل پژوهش، از آزمون بوت استرپینگ استفاده شد. در این آزمون تعداد ۲۰۰۰ نمونه بوت استرپ با فاصله اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. اثرهای کل، مستقیم و غیرمستقیم مدل

معناداری	سطح	حد بالا	حد پایین	اثر	مسیر
اینترنت	P<./.01	.0/.59	.0/.25	.0/.45	اثر کل ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت
	P<./.01	.0/.53	.0/.11	.0/.36	اثر مستقیم ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به
	P<./.01	.0/.16	.0/.03	.0/.09	اثر غیرمستقیم ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به
اینترنت	P<./.01	.0/.35	.0/.09	.0/.24	اثر احساس تنها‌ی بر اعتیاد به اینترنت

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول، ویژگی‌های تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنها‌ی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند.

بحث و نتیجه گیری

استفاده فراگیر از اینترنت و ابزارهای تکنولوژیکی تغییرات قابل توجهی را در نحوه تعامل و برقراری ارتباط زوجین ایجاد نموده است. با این حال، همراه با مزايا، پیامدهای منفی بالقوه‌ای مانند اعتیاد به اینترنت نیز وجود دارد که می‌تواند بر کیفیت زندگی زناشویی آن‌ها تأثیر بگذارد. درک پویایی و تأثیرات اعتیاد به اینترنت در زوجین به دلایل متعددی حیاتی است. اعتیاد به اینترنت می‌تواند منجر به اختلال در ارتباطات و صمیمیت عاطفی و زناشویی بین زوجین شود، بنابراین و با توجه به شیوع قابل ملاحظه اعتیاد به اینترنت و پیامدهای آسیب‌زای آن در زوجین و زندگی زناشویی آن‌ها، تحقیقات در زمینه‌ی عوامل مرتبط و مؤثر بر آن، اهمیت قابل توجهی دارد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین براساس ویژگی‌های تاریک شخصیتی و نقش واسطه‌ای احساس تنها‌ی انجام شد.

نخستین یافته این پژوهش حاکی از اثر مستقیم و معنی‌دار ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت زوجین بود. این نتایج با یافته‌های بالتا^۶ و همکاران (۲۰۱۹)، روجوبینسکا و همکاران (۲۰۲۱)، لی و لیم^۷ (۲۰۲۱)، مک و همکاران (۲۰۲۱)، می‌سکولین و همکاران (۲۰۲۲) و لیت^۸ و همکاران (۲۰۲۳) هم سواست. تأثیر ویژگی‌های تاریک شخصیتی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین از اهمیت بسزایی برخوردار است، زیرا می‌تواند پویایی و کیفیت روابط زناشویی را مختل کند و چرخه‌ای از رفتارهای آسیب‌زا و ناسالم ایجاد نماید. این مسئله خود می‌تواند می‌منجر به کاهش ارتباطات، صمیمیت عاطفی و اعتماد بین زوجین شود.

ویژگی‌های تاریک شخصیتی خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی با الگوهای رفتاری و شناختی خاصی مشخص می‌شوند که می‌توانند به استفاده بیش از حد و مشکل ساز اینترنت در زوجین منجر شوند. نخستین ویژگی تاریک شخصیت، ویژگی ماکیاولیستی است. ماکیاولیسم ویژگی شخصیتی است که با نفع شخصی، فربکاری و تمایل به استثمار دیگران

¹. adjusted goodness of fit index

². comparative fit index

³. normed fit index

⁴. root mean square error of approximation

⁵. standardized root mean square residuals

⁶. Balta

⁷. Lee & Lim

⁸. Leite

برای منافع شخصی مشخص می شود. هنگامی که این ویژگی در شخصیت یک فرد وجود داشته باشد، می تواند تأثیرات مخربی بر کیفیت روابط فرد داشته و به اعتیاد به اینترنت منجر گردد (لیت و همکاران، ۲۰۲۳). در این زمینه می توان گفت:

افراد با سطوح بالای ماکیاولیسم ممکن است از اینترنت به عنوان وسیله‌ای برای پیشبرد منافع شخصی خود و فریب دیگران استفاده کنند. آن‌ها ممکن است در فعالیت‌های آنلاینی شرکت کنند که به آن‌ها اجازه می‌دهد دیگران را فریب دهند یا از آن‌ها سوءاستفاده کنند، مانند کلاهبرداری آنلاین، یا درگیر شدن در ارتباطات با دیگران در رسانه‌های اجتماعی. این افراد همچنین ممکن است به فضای مجازی کشیده شوند، جایی که می‌توانند بر دیگران کنترل و قدرت داشته باشند، مانند بازی آنلاین یا گروه‌های دوست‌یابی (لی و لیم، ۲۰۲۱). علاوه بر این، افراد ماکیاولیستی ممکن است از اینترنت به عنوان ابزاری برای تقویت و افزایش اعتبار و عزت خود استفاده کنند. آن‌ها ممکن است به دنبال جلب‌توجه، تحسین و تأیید دیگران به صورت آنلاین باشند و از شبکه‌های اجتماعی مجازی برای ایجاد تصویری معتبر از خود استفاده کنند. نیاز دائمی به اعتبارسنجی و توجه می‌تواند آن‌ها را به صرف زمان زیادی در اینترنت سوق دهد که این امر خود منجر به اعتیاد به اینترنت در آن‌ها می‌شود (بلوتнер و بلگولد، ۲۰۲۳). علاوه بر این، اینترنت درجه‌ای از ناشناس بودن و فاصله را در تعاملات بین فردی ارائه می‌دهد که می‌تواند برای افراد ماکیاولیسم جذاب باشد. این ناشناس بودن به آن‌ها اجازه می‌دهد تا بدون مواجهه با پیامدهای فوری یا مسئولیت‌پذیری، رفتارهای فریب‌کارانه را نسبت به دیگران انجام دهند. ماهیت غیر شخصی تعاملات آنلاین باعث می‌شود که افراد ماکیاولی از نظر عاطفی هیچ‌گونه وابستگی را تجربه نکرده و بدون در نظر گرفتن تأثیر آن بر دیگران، درگیر رفتارهای استثمارگرانه خود شوند. این جدایی و رهایی از عواقب شخصی می‌تواند به استفاده بیش از حد از اینترنت موجب شود.

دومین ویژگی تاریک شخصیت، خودشیفتگی است که با تمرکز بیش از حد بر خود و خودبزرگ‌بینی افراطی، نیاز دائمی به تحسین و عدم همدلی با دیگران م شخص می‌شود. افرادی که دارای خودشیفتگی بالا هستند، معمولاً میل شدیدی به دریافت تحسین و تأیید از دیگران دارند و برای دریافت آن به هر رفتاری متول می‌شوند. آن‌ها اغلب نیازها و خواسته‌های خود را بالاتر از خواسته‌های شریک زندگی خود می‌دانند (روچوبینسکا و همکاران، ۲۰۲۱). هنگامی که این ویژگی‌ها در شخصیت یک فرد وجود داشته باشد، می‌تواند تأثیرات عمیقی بر پویایی روابط آن‌ها داشته و به تمایل به بهره‌گیری افراطی از اینترنت منجر گردد. تأثیر ویژگی شخوصیتی خودشیفتگی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین حائز اهمیت زیادی است زیرا این ویژگی تعادل قدرت و صمیمیت عاطفی را در درون رابطه مختلط می‌سازد. شریک خودشیفتگی ممکن است نیازها و تصورات خود را بالاتر از نیازهای شریک خود قرار دهد که این امر منجر به از بین رفتن احساسات و نیازهای شریک عاطفی و در کل از بین رفتن کیفیت زندگی زناشویی می‌شود. این مسئله از سوی دیگر می‌تواند چرخه‌ای ناکارآمد را نیز ایجاد نماید بدین معنا که اعتیاد به فضای مجازی موجب نادیده گرفتن شریک عاطفی شده و رابطه بین آن‌ها را مختلط می‌سازد و این تعارضات زناشویی خود می‌تواند دوری عاطفی و تمایل به بهره‌گیری از فضای مجازی را تقویت نماید.

افراد خودشیفتگی اغلب به دنبال تقویت و تأیید خود، از منابع بیرونی هستند. اینترنت بستری را فراهم می‌کند که در آن افراد می‌توانند یک شخصیت آنلاین ایده‌آلی را برای خود ایجاد و حفظ کنند و از دیگران توجه، تحسین و اعتبار دریافت نمایند. فضای مجازی، به ویژه می‌تواند تمایلات خودشیفتگی را از طریق لایک‌ها، نظرات و دنبال‌کنندگان تقویت کند. این تاییدطلبی مداوم می‌تواند منجر به استفاده بیش از حد از اینترنت شود زیرا افراد خودشیفتگی دائماً در فضای مجازی فعال خواهند بود تا آن تصویر موردنظر خود را ایجاد و تاییدیه‌های لازم را از دیگران دریافت نمایند (لیورس و همکاران، ۲۰۲۲). از سوی دیگر افراد خودشیفتگی اغلب تمایل زیادی به مشهور شدن و تحسین شدن تو سط دیگران دارند. اینترنت به افراد این امکان را می‌دهد تا دستاوردها، استعدادها و ویژگی‌های مطلوب خود را به نمایش بگذارند. رسانه‌های اجتماعی، وب سایتهاي شخصی یا شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند به بستری برای افراد خودشیفتگی تبدیل شوند تا با نمایش

^۱. Blötner & Bergold

خود، به دنبال جلب توجه و تحسین باشند. نیاز دائمی به ارائه و نمایش خویش می‌تواند باعث استفاده بیش از حد از اینترنت شود زیرا آن‌ها در تلاش مداوم برای حفظ شخصیت آنلاین و جلب توجه از دیگران هستند (لی و لیم، ۲۰۲۱). سومین ویژگی تاریک شخصیت، جامعه‌ستیزی است. جامعه‌ستیزی شامل فقدان پشیمانی، ارتباطات عاطفی سطحی و رفتار تکانشی است. افرادی که دارای ویژگی‌های جامعه‌ستیزانه هستند ممکن است به هنجارهای اجتماعی بی‌توجهی نشان داده و در فعالیت‌های آنلاین خطرناک و تکانشی شرکت کنند. آن‌ها ممکن است به دنبال رفتارهای هیجان‌انگیز، آزار و اذیت اینترنتی یا درگیر شدن در فعالیت‌های آنلاین غیرقانونی (قمار، قلدري سایبری وغیره) باشند. فقدان همدلی و جدایی عاطفی به عنوان مشخصه جامعه‌ستیزی می‌تواند به اعتیاد به فضای مجازی منجر شود زیرا حس قدرت، کنترل و هیجان را در آن‌ها ایجاد می‌کند (لیت و همکاران، ۲۰۲۳). تأثیر ویژگی شخصیت ضداجتماعی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین قابل بررسی است زیرا اعتقاد، صمیمیت عاطفی و احترام متقابل را در رابطه مختلف می‌کند. عدم همدلی و بی‌توجهی فرد دارای صفت ضداجتماعی به احساسات همسرش، می‌تواند منجر به ناراحتی عاطفی، انزوا و نارضایتی کلی از رابطه زناشویی شده و بستر لازم برای آسیب‌های عمیق‌تر زناشویی را فراهم سازد. در تبیین تأثیر جامعه‌ستیزی بر اعتیاد به اینترنت می‌توان بیان نمود که، افراد جامعه‌ستیز ممکن است رفتارهای پرخاشگرانه آنلاین، مانند آزار و اذیت اینترنتی داشته باشند. آن‌ها ممکن است از ایجاد آسیب به دیگران در فضای مجازی احساس رضایت داشته و از این کار لذت ببرند. این رفتار پرخاشگرانه می‌کنند که به دیگران آسیب می‌رسانند یا آن‌ها را مروع می‌کنند و اغلب نیز به دنبال تأیید یا کنترل دیگران از طریق این قبیل اقدامات خود هستند (مک و همکاران، ۲۰۲۱).

علاوه بر این، افراد دارای صفت ضداجتماعی ممکن است از اینترنت به عنوان ابزاری برای برآوردن خواسته‌های خود و سوءاستفاده از دیگران استفاده کنند. آن‌ها ممکن است در فعالیت‌های مجازی مختلف مانند بازی‌های آنلاین، قمار یا قلدري سایبری شرکت کنند که باعث لذت و هیجان فوری آن‌ها می‌شود. ماهیت اعتیاد‌آور این فعالیت‌ها، همراه با عدم همدلی و بی‌توجهی به دیگران، می‌تواند به افزایش افراطی بهره‌گیری از اینترنت شود. به علاوه افراد دارای ویژگی‌های ضداجتماعی ممکن است از اینترنت به عنوان وسیله‌ای برای اجتناب از مسئولیت‌ها و پیامدهای واقعی زندگی استفاده کنند. آن‌ها ممکن است زمان زیادی را در فضای مجازی صرف کنند و در فعالیت‌هایی شرکت کنند که باعث فرار از مشکلات شخصی، تعاملات اجتماعی یا تعهدات آن‌ها می‌شود. این رفتار اجتنابی می‌تواند اعتیاد به اینترنت را تداوم بخشد و باعث ایجاد گرسیست در رابطه شود، زیرا شریکی که دارای ویژگی‌های ضداجتماعی است ممکن است نیازها و رفاه عاطفی شریک خود را نادیده بگیرد (تاندوک^۱ و همکاران، ۲۰۲۳).

دیگر یافته این پژوهش حاکی از تأثیر معنی داری احساس تنها‌یی بر اعتیاد به اینترنت در زوجین بود. این یافته‌ها با نتایج مصبح مقدم و عبدی زرین (۱۴۰۱)، عبدالهی مقدم و همکاران (۱۴۰۱)، زارعی محمود‌آبادی و همکاران (۱۴۰۱)، ژائو^۲ و همکاران (۲۰۲۲)، ژانگ و همکاران (۲۰۲۳)، گی و همکاران (۲۰۲۳)، اسلام^۳ و همکاران (۲۰۲۳) همسو است. تأثیر تنها‌یی بر اعتیاد به اینترنت زوجین از این منظر قابل توجه است که احساس تنها‌یی پایه و اساس ارتباط عاطفی و حمایت درون رابطه را تضعیف می‌کند. تنها‌یی می‌تواند به کاهش رضایت از رابطه، افزایش تعارض و کاهش کیفیت کلی پیوند زناشویی منجر شود. اعتیاد به اینترنت به شتر این پیامدهای منفی را تشدید می‌کند، زیرا بهره‌گیری بیش از حد از فضای مجازی جایگزین تعاملات معنی دار بین زوجین شده و آن‌ها را از پرداختن به مسائل اساسی که منجر به تنها‌یی شان می‌شود، باز می‌دارد.

تنها‌یی می‌تواند منجر به احساس انزوا و قطع ارتباط شود و اینترنت می‌تواند باعث فرار از این احساسات شود. اینترنت فضایی را ارائه می‌دهد که در آن افراد می‌توانند با دیگران تعامل داشته باشند، در فعالیت‌های مختلف شرکت کنند و حتی یک شخصیت جایگزینی را برای خود ایجاد کنند. این فایده‌ی اینترنت برای افراد دارای احساس تنها‌یی می‌تواند اعتیاد‌آور

¹. Tandoc

². Zhao

³. Islam

شود، زیرا باعث تسکین موقت احساس تنهایی در آن‌ها می‌گردد (گی و همکاران، ۲۰۲۳). از طرفی دیگر اینترنت بستری را برای ارتباطات اجتماعی فراهم می‌کند، که می‌تواند به ویژه برای کسانی که احساس تنهایی می‌کنند، جذاب باشد. رسانه‌های اجتماعی، بازی‌های آنلاین و اتاق‌های گفتگوی مجازی فرصت‌هایی را برای تعامل و ارتباط فراهم می‌کنند. با این حال، این مسئله می‌تواند منجر به انتکای بیش‌ازحد به فضای مجازی برای تعامل اجتماعی شود که به‌طور بالقوه منجر به اعتیاد به اینترنت می‌شود و فرد را از ارتباطات عینی و صمیمی با دیگران مخصوصاً با شریک عاطفی خود باز می‌دارد (ایسلام و همکاران، ۲۰۲۳).

برای کسانی که در رابطه خود احساس تنهایی می‌کنند، اینترنت می‌تواند جبران عاطفی را فراهم کند. این جبران می‌تواند از طریق دوستی‌های آنلاین، روابط عاشقانه یا حتی از طریق مصرف محتوایی باشد که نیازهای عاطفی آن‌ها را برآورده می‌کند. این جبران می‌تواند اعتیاد‌آور شود و منجر به استفاده بیش‌ازحد از اینترنت شود. همچنین تنهایی می‌تواند آسیب‌پذیری فرد را در برابر اعتیاد افزایش دهد. احساس پوچی و انزوا مرتبط با تنهایی می‌تواند لذت فوری ارائه شده توسط اینترنت را به شکل ویژه‌ای جذاب کند و خطر اعتیاد را افزایش دهد (ژائو و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه‌بر این یک چرخه منفی بین تنهایی و اعتیاد به اینترنت وجود دارد به‌این معنا که استفاده بیش‌ازحد از اینترنت می‌تواند منجر به غفلت از روابط واقعی و افزایش احساس تنهایی شود و این به نوبه خود می‌تواند باعث استفاده بیشتر از اینترنت شود و یک چرخه معیوب ایجاد کند.

همچنین این پژوهش نشان داد که صفات شخصیتی تاریک تأثیر معنی‌داری بر احساس تنهایی زوجین دارند. این پژوهش با یافته‌های صادق‌زاده و همکاران (۱۳۹۹)، ژانگ و همکاران (۲۰۱۵) و چیلکالیلی^۱ و همکاران (۲۰۲۲) هم سواست. تأثیر صفات تاریک شخصیت در روابط زناشویی از این منظر قابل بررسی است، شریکی که ویژگی‌های تاریک را از خود نشان می‌دهد ممکن است نیازها و خواسته‌های خود را بر هم سرش ترجیح داده و باعث شود شریک زندگی خود احساس انزوا و تنهایی کند. افراد با ویژگی‌های شخصیتی تاریک اغلب رفتارها و نگرش‌هایی را نشان می‌دهند که در آن منافع شخصی، عدم همدلی با دیگران، سوءاستفاده و فریب‌کاری را در اولویت قرار می‌گیرد. این رفتارها می‌تواند یک حس فاصله عاطفی و قطع ارتباط را در روابط ایجاد کرده و منجر به احساس تنهایی برای هر دو طرف شود. افرادی که دارای ویژگی‌های خودشیفتگی هستند، احساس خودبرتری‌بینی داشته و نیاز دائمی به تحسین و توجه دارند. آن‌ها ممکن است نیازها و خواسته‌های خود را بیش از خواسته‌های شریک زندگی‌شان در اولویت قرار دهند و احساسات و عواطف همسرشان را نادیده بگیرند. این خودمحوری می‌تواند باعث شود که شریک آن‌ها از نظر عاطفی نادیده گرفته شده و احساس دائمی انزوا و تنهایی را تجربه کند (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۵).

افرادی که دارای ویژگی‌های ماکیاولیستی هستند، اغلب برای پیشبرد منافع شخصی خود، دست به آزار و اذیت و فریب‌کاری می‌زنند. آن‌ها ممکن است برای منافع خود، از همسرشان سوءاستفاده کرده، او را فریب دهند و از اعتماد وی سوءاستفاده کنند. این قبیل الگوی رفتاری یا شناختی منجر از بین رفتن صمیمیت و درگیری عاطفی بین زوجین شده و احساس تنهایی و انزوا را موجب می‌شود. افرادی که دارای ویژگی‌های ضdagجتماعی هستند نیز نسبت به حقوق و احساسات دیگران بی‌توجهی نشان می‌دهند. آن‌ها معمولاً هنجارها و اصول مختلف را نقض می‌کنند و از توانایی همدلی و همنوایی کافی نیز برخوردار نیستند که این ناتوانی ممکن است منجر به از بین رفتن صمیمیت و امنیت عاطفی در رابطه زناشویی شده و محیطی از جدایی عاطفی و تنهایی را برای شریک زندگی ایجاد می‌شود (چیلکالیلی و همکاران، ۲۰۲۲).

درنهایت یافته اصلی این پژوهش نشان داد که مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت زوجین براساس صفات شخصیتی تاریک و نقش واسطه‌ای احساس تنهایی از برآزندگی مناسبی برخوردار است و صفات تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرم مستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنهایی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند. در تبیین این یافته‌ها باید بیان داشت که، ویژگی‌های تاریک شخصیتی (خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌ستیزی) می‌توانند به‌طور مستقیم بر اعتیاد به اینترنت در زوجین تأثیر بگذارند. به عنوان مثال: افراد خودشیفتگی اغلب به دنبال تأیید و تحسین از

¹. Çelikkaleli

طرف دیگران هستند، این نیاز دائمی به تأیید و توجه می‌تواند منجر به اعتیاد به اینترنت شود، زیرا این افراد ممکن است زمان قابل توجهی را در اینترنت صرف حفظ تصویر خود و جستجوی اعتبار و تأیید کنند. در یک رابطه زناشویی، این مسئله می‌تواند منجر به درگیری شود، زیرا شریک خودشیفته ممکن است حضور آنلاین خود را بر رابطه واقعی اولویت دهد. افراد دارای سطوح بالای ماکیاولیسم نیز، دارای خصلت‌های فربکارانه و سواستفاده‌گر هستند و اغلب از دیگران برای منافع خود سوءاستفاده می‌کنند. آن‌ها ممکن است از اینترنت به عنوان ابزاری برای بهره‌گیری از دیگران استفاده کنند که منجر به استفاده بیش از حد از فضای مجازی می‌شود. در یک رابطه، این موضوع می‌تواند به صورت استفاده یکی از طرفین از اینترنت برای کنترل یا دستکاری بر دیگری بروز یابد. افراد ضد اجتماع نیز فاقد همدلی و تکانشی هستند، آن‌ها ممکن است از اینترنت به عنوان راهی برای دور زدن هنجارهای اجتماعی و آزار دیگران استفاده کنند. در یک رابطه زناشویی، این قبیل ویژگی‌ها می‌تواند منجر به نادیده گرفتن شریک عاطفی شده و باعث جدایی عاطفی و شکل‌گیری چرخه باطل در بین آن‌ها گردد.

از سوی دیگر این صفات شخصیتی می‌توانند از طریق اثرگذاری بر احساس تنها یی منجر به اعتیاد به اینترنت در زوجین شوند. خودشیفته‌ها فاقد همدلی هستند، صفتی که برای یک رابطه سالم و رضایت‌بخش بسیار مهم است. آن‌ها معمولاً نیازها و خواسته‌های خود را در اولویت قرار می‌دهند که این موضوع منجر به نادیده گیری شریک عاطفی و نیازهای وی می‌شود. این امر می‌تواند موجب شکل‌گیری حس انزوا و تنها یی در شریک زندگی شود زیرا ممکن است احساس کند شنیده نشده، قدردانی نشده و بهاندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته است. افراد دارای سطوح بالای ماکیاولیسم نیز اغلب فربکار هستند و از دیگران برای منافع خود استفاده می‌کنند. در یک رابطه زناشویی، این می‌تواند منجر به عدم اعتماد و صمیمیت عاطفی شود، زیرا ممکن است طرف مقابل احساس کند مورد استفاده قرار گرفته و فریب‌خورده است. این فقدان ارتباط واقعی و صمیمی می‌تواند منجر به احساس تنها یی شود. صفت جامعه ستیزی نیز با تکانشگری، بی‌احتیاطی و عدم پشیمانی م شخص می‌شود که این صفات در یک رابطه عاطفی و نزدیک، می‌تواند منجر به رفتارهای غیرقابل‌پیش‌بینی و بالقوه مضر شده و باعث ایجاد یک محیط ناپایدار و نالمن شود؛ این شرایط موجب بروز حس انزوا و جدایی در فرد می‌شود. اعتیاد به اینترنت یکی از چالش‌ها و مشکلاتی است که طی سالیان اخیر به صورت قابل توجهی در میان زوجین شیوع یافته است. از یکسو شیوع قابل ملاحظه اعتیاد به اینترنت در زوجین و از سوی دیگر پیامدهای آسیب‌زا آن بر زوجین و فرزندان آن‌ها، ضرورت بررسی عمیق‌تر این معضل اجتماعی را می‌رساند؛ لذا این پژوهش با هدف ارائه مدل ساختاری اعتیاد به اینترنت برآ ساس صفات تاریک سخ‌صیت و نقش وا سطه‌ای احساس تنها یی در بین زوجین انجام شد و نتایج حاصله نشان داد که صفات شخصیتی تاریک (خودشیفته‌گی، جامعه ستیزی و ماکیاولیستی) هم‌به صورت مستقیم و هم‌به صورت غیرمستقیم و از طریق میانجی‌گری احساس تنها یی بر اعتیاد به اینترنت زوجین اثرگذار هستند.

این پژوهش نیز مانند هر مطالعه دیگری با محدودیت‌هایی مواجه بود. نخستین محدودیت این پژوهش ناتوانی در کنترل عواملی مانند و ضعیت اجتماعی اقتصادی، هوشیار و ضعیت تحصیلی زوجین بود که ممکن است این محدودیت، نتایج تحقیق را دچار تهدید سازد، لذا پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده نسبت به کنترل این موارد اقدام شود. دومین محدودیت پژوهش ناتوانی در دسترسی مستقیم به زوجین بود. این محدودیت موجب شد پژوهشگران از روش نمونه‌گیری در دسترس به صورت مجازی استفاده نمایند، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. با توجه به نتایج این تحقیق مبنی بر اثرگذاری مستقیم و قابل توجه ویژگی‌های تاریک شخصیت بر اعتیاد به اینترنت و اثر معنی‌دار احسان تنها یی در این رابطه، پیشنهاد می‌شود کارگاههایی به منظور آگاهی‌بخشی پیرامون مضرات اعتیاد به اینترنت بر روابط زناشویی برگزار گردد تا بدین‌وسیله از بروز پیامدهای آسیب‌زا پیشگیری شود.

منابع

ابراهیمی، ا.، ضرغام حاجبی، م.، و نوابی نژاد، ش. (۱۴۰۲). نقش احساس تنهايی، رضایت جنسی و بخشنده در پیش‌بینی افسردگی در زنان آسیبدیده از خیانت همسر. خانواده‌درمانی کاربردی، ۴(۱)، ۱۵۶-۱۳۴.

https://www.aftj.ir/article_171021.html

بشرپور، س.، عبادی، م.، و نریمانی، م. (۱۴۰۰). نقش میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و آشتفتگی زناشویی. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۰(۲)، ۱۵-۵.

[fa.html](https://socialworkmag.ir/article-1-668-fa.html)

برهانی زاد، ش.، و عبدی، ر. (۱۳۹۶). نقش ابعاد مثلث تاریک شخصیت در پیش‌بینی صمیمیت و نگرش به خیانت زوجین متقارضی طلاق. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)، ۱۱(۴۵)، ۲۶-۱۷.

<https://www.sid.ir/paper/172146/fa>

پورآقا روبدربده، ف.، صبح سحر، ب.، و مشکبید حقیقی، م. (۱۴۰۱). ارتباط جو عاطفی خانواده، خودمهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. مجله دانشکده بهداشت و انتیتو تحقیقات بهداشتی، ۲۰(۳)، ۳۰۸-۲۹۵.

<http://sjspb.tums.ac.ir/article-1-6158-fa.html>

دانش، ر.، و قربان جهرمی، ر. (۱۳۹۹). رابطه سه‌گانه تاریک شخصیت و صفات شخصیتی هگزاکو با پرخاشگری در دانشجویان. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش‌وپرورش، ۳(۳۳)، ۴۲-۳۰.

<https://www.magiran.com/paper/2251739>

دمچلی، پ.، ضرغام حاجبی، م.، و نوابی نژاد، ش. (۱۴۰۲). نقش واسطه‌ای خودکنترلی در رابطه بین اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان خواهی با طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی در زنان دارای روابط فرازناسویی، روانشناسی خانواده، ۹(۱)، ۳۰-۴۴.

<doi: 10.22034/ijfp.2022.546642.1072>

ذوقی، ل.، آجیل چی، ب.، شاهرضا گماماسایی، م.، اعتمادی، ا.ر.، و مشهدی غلامعلی، ف. (۱۳۹۹). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس متغیرهای احساس تنهايی و کیفیت خواب با میانجی گری تنظیم هیجان در زنان متاهل. مجله پژوهش‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده، ۸(۲)، ۵۹۶-۵۷۴.

<https://www.sid.ir/paper/968385/fa>

رضائی، ط.، امینی، ن.، دیره، ع.، و هنرپروران، ن. (۱۴۰۱). مدل یابی معادلات ساختاری پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس عملکرد خانواده مبتنی بر الگوی مک مستر، با میانجی گری نگرش به خیانت در زوجین شهر شیراز، زن و مطالعات خانواده، ۱۵(۵۷)، ۷۵-۹۷.

<10.30495/JWSF.2022.1950514.1648>

رجایی، م.س.، و حیدری، ح. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت با رضایت و دل‌زدگی زناشویی دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی خمینی‌شهر در سال ۱۳۹۴. سلامت جامعه، ۱۱(۱)، ۷۷-۶۹.

<doi: 10.22123/chj.2018.85346>

زارعی محمودآبادی، ح.، یکتافر، م.، و اسعدی، س. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر پایه مهروزی والدین و مهارت‌های اجتماعی با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای احساس تنهايی در دانش آموزان شهر یزد. فصلنامه خانواده پژوهی،

<https://www.sid.ir/paper/965966/fa>

زربخش، م.، حسینی آهنگری، س.ع.، و محمودی، ن. (۱۴۰۰). بررسی رابطه بین تعارض والد-فرزند و احساس تنهايی با گرایش به مصرف مواد مخدر در دانشجویان. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۵(۳)، ۴۵-۳۸.

<https://islamiclifej.com/article-1-813-fa.html>

زنگنه، آ.، و عارفی، م. (۱۴۰۱). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس سبک‌های حل تعارض، رضایت و بخشنودگی زناشویی زوجین شهر کرمانشاه. مطالعات اسلامی ایرانی خانواده، ۱(۳)، ۷۷-۶۲.

<10.30495/IIFS.2022.1953236.1025>

سلیمی، م.، حاجی‌علی‌زاده، ک.، عامری سیاهویی، م.، بهدوست، پ. (۱۳۹۹). نقش میانجی استرس کرونا در رابطه بین اعتیاد به اینترنت با تعارضات و خشونت زناشویی و خانوادگی. فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۱۲(۴۵)، ۱۰۰-۸۳.

<doi: 10.22054/qccpc.2020.53954.2480>

سنجبایی، گ.، عارفی م. (۱۴۰۰). رابطه اعتیاد به اینترنت و استفاده آسیب‌زا از تلفن همراه با تعارضات زناشویی معلمان شهر کرمانشاه. پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، ۶(۵۴)، ۳۸۰-۳۶۹-۱-۶۰۷. <https://ijndibs.com/article-1-607-۳۶۹-۳۸۰.html>

شفیعی، ز.، و قمرانی، ا. (۱۲۹۶). نقش شخصیت تاریک و شکفتگی در دل زدگی زناشویی زوجین. زن و جامعه (جامعه شناسی زنان)، ۸(۱)، ۹۳-۷۷. https://jzvj.marydasht.iau.ir/article_2372.html

صادق زاده، م.، خرمائی، ف.، و اسفندیاری، م. (۱۳۹۹). واکاوی مدلی برای تبیین احساس تنهایی دانشجویان دختر و پسر بر اساس صفات سه‌گانه‌های تاریک شخصیت: مطالعه‌ی نقش واسطه‌ای سبک‌های عشق ورزی. نشریه مشاوره کاربردی، ۱۰(۱)، ۱۱۲-۸۹. magiran.com/p2157482

عبدالهی مقدم، م.، گراوند، م.، و سبزیان، س. (۱۴۰۱). مدل علی چارچوب اجتماع اکتشافی و خودناتوان سازی تحصیلی با میانجی گری وایستگی به فضای مجازی و احساس تنهایی در دانشآموزان دختر تیزهوش دوره دوم دبیرستان. راهبردهای شناختی در یادگیری، ۱۰(۹)، ۳۱۰-۲۸۵. https://asj.basu.ac.ir/article_109.html

عزیزی، ط.، امیری، ح.، و افشاری نیا، ک. (۱۴۰۱). تعیین مدل رابطه ساختاری تعارض والدین و نوجوان با بدنتنظیمی هیجانی با نقش میانجی سه‌گانه تاریک شخصیت در نوجوانان. علوم پزشکی رازی (محله دانشگاه علوم پزشکی ایران)، ۲۹(۳)، ۷۰-۵۹.

علوی، س.س.، جنتی فرد، ف.، و مراثی، م.ر. (۱). بررسی ویژگی‌های روان‌سنگی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت GPIUS در کاربران دانشجوی دانشگاه‌های شهر اصفهان در سال ۱۳۸۸. مجله انجمن اسلامی ایران، ۱۱(۱)، ۳۸۵۰۳۸. <https://www.sid.ir/paper/493693/fa>

علویانی، م.، فیضی، آ.، پورتیمور، س.، و اللهوردی، ن. (۱۴۰۱). بررسی ارتباط سبک زندگی با احساس تنهایی در دانشجویان علوم پزشکی ارومیه در سال ۱۳۹۸. مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، ۲۰(۱)، ۸۴-۷۵. <https://unmf.umsu.ac.ir/article-1-4446-fa.html>

غدیری، ف.، عبدالحمیدی، ک.، شیخی، سینا.، و ابراهیم‌زاده، خ. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت براساس پرخاشگری، قانون گریزی و بیش فعالی در دانشآموزان مقطع دوم متوسطه. دانش‌وپژوهش در روانشناسی کاربردی، ۲۳(۴)، ۲۵۸-۲۳. ۲۴۶

<https://civilica.com/doc/1634223>
محمد اردبیلی، ا.، رجایی، ز.؛ نیازی، م.، و ربانی، ف. (۱۴۰۰). رابطه سه‌گانه‌های تاریک شخصیت با اعتیاد جنسی در دانشجویان دختر شهر مشهد. مجله علمی پژوهان، ۲۰(۱)، ۵۵-۵۱. <https://psj.umsha.ac.ir/article-1-864-fa.html>

محمودپور، ع.، شیری، ط.، فرجبخش، ک.، و ذوالفقاری، ش. (۱۳۹۹). پیش‌بینی گرایش به طلاق براساس دل‌زدگی زناشویی و تحمل پریشانی با میانجی گری احساس تنهایی در زنان متقاضی طلاق. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۱(۴۲)، ۱۴۱-۱۴۱. ۱۲۱

doi: 10.22054/qccpc.2020.43452.2164

صبحانی، ف.، و عبدی زرین، س. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت براساس اهمال کاری تحصیلی، احساس تنهایی و مدیریت زمان در دانشجویان دانشگاه قم. نشریه علوم و فنون مدیریت اطلاعات، ۸(۴)، ۴۴۰-۴۰۹. https://stim.qom.ac.ir/article_2376.html

میرز، ل.ا.، گامست، گ.س.، و گارینو، ا.ج. (۱۳۹۸). تحلیل داده‌ها با استفاده از IBM SPSS. ترجمه ولی‌الله فرزاد، امید شکری، نسرین اسماعیلیان، سمانه بهزادپور، مریم اسدی، محمد شریفی. تهران: سمت.

محمدی، ا.، خوش‌اخلاق، ح.، و جلالی، ا. (۱۴۰۱). بررسی کیفی مشکلات روانشناسی - فرهنگی و اجتماعی اعتیاد به شبکه‌های مجازی و اینترنت بر روی روابط زناشویی زوجین. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۳(۵۰)، ۳۰۳-۲۷۵. [doi: 10.22054/qccpc.2022.64283.2815](https://doi.org/10.22054/qccpc.2022.64283.2815)

نادری، ف.، و حق شناس، ف. (۱۳۸۸). رابطه تکانشگری و احساس تنها بی با میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان یافته‌های نو در روان شناسی (روان شناسی اجتماعی)، ۴ (۱۲)، ۱۱۱-۱۲۱.

<https://www.sid.ir/paper/175115/fa>

نوایی نژاد، ش.، رستمی، م.، و پارساکیا، ک. (۱۴۰۲). بررسی نقش میانجی هوش هیجانی در رابطه میان تعارضات زناشویی و میل به خیانت زناشویی در زوجین. سنجش و پژوهش در مشاوره کاربردی، ۱۵ (۱)، ۹-۱.

<https://ensani.ir/fa/article/527634>

یوسفی، ر.، و پیری، ف. (۱۳۹۵). ویژگی های روان سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کثیف. مجله روانپژوهی روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)، ۲۲ (۱)، ۷۶-۶۷.

<https://www.sid.ir/paper/16967/fa>

Asmal, I., & Latief, R. (2023). The Presence of a Family Communal Space as a Form of Local Wisdom towards Community Cohesion and Resilience in Coastal Settlements. *Sustainability*, 15(10), 8167.

<https://doi.org/10.5455/njcm.20211225044500>

Ardic, K., & Ozsoy, E. (2016). Examining the relationship between the Dark Triad traits and Big Five personality dimensions. In Proceedings of the Fifth European Academic Research Conference on Global Business, Economics,-Finance and Banking (EAR16Turkey Conference) (p. 1614).

<https://www.researchgate.net/publication/311680942>

Aziz, N. N. A., Hassan, N. A., & Buhari, N. (2018). Intimacy in marital relationship: Effect of internet usage. *Geografia*, 14(3). <http://ejournals.ukm.my/gmjss/issue/view/1123>

Abidin, R. Z. (2019). Exploring married Malay couples' conceptions of a satisfying marriage: some implications for the education of family counsellors. *IIUM Journal of Educational Studies*, 7(2), 74-90. <https://doi.org/10.31436/ijes.v7i2.264>

Bla, W. A. S. (2021). Husband's addiction to the Internet and its relationship to marital alienation among a sample of wives. *International Design Journal*, 11(5), 193-206. DOI: [10.21608/IDJ.2021.191694](https://doi.org/10.21608/IDJ.2021.191694)

Balta, S., Jonason, P., Denes, A., Emirtekin, E., Tosuntaş, Ş. B., Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2019). Dark personality traits and problematic smartphone use: The mediating role of fearful attachment. *Personality and Individual Differences*, 149, 214-219. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.06.005>

Blötner, C., & Bergold, S. (2023). The Machiavellian bully revisited: A closer look at differences and processes of Machiavellian bullying and cyberbullying perpetration. *Aggressive behavior*, 49(6), 568-579.

<https://doi.org/10.1002/ab.22095>

Bagheri, R., Ostovar, S., Griffiths, M. D., & Hashim, I. H. M. (2023). Server connection versus marital disconnection: An investigation of the effect of internet addiction on couple burnout in Iran. *Technology in Society*, 72, 102163. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.102163>

Czarna, A. Z., Jonason, P. K., Dufner, M., & Kossowska, M. (2016). The Dirty Dozen Scale: Validation of a Polish version and extension of the nomological net. *Frontiers in psychology*, 7, 445. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00445>

Chattopadhyay, S., Kumar, M., Singh, O. P., & Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Industrial Psychiatry Journal*, 29(2), 268. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00658-0>

Çelikkaleli, Ö., Karababa, A., & Adığüzel, A. (2022). Direct and indirect relationships between dark personality traits and loneliness among emerging adults: The mediating role of empathic tendency. https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V11.N1.22

- Candemir Karaburç, G., & Tunç, E. (2020). Problematic Internet use, marital adjustment, couple burnout and basic psychological need satisfaction levels of married individuals. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1695-1721. <https://doi.org/10.26450/jshsr.1925>
- Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Van der Kaap-Deeder, J., ... & Verstuyf, J. (2015). Basic psychological need satisfaction, need frustration, and need strength across four cultures. *Motivation and emotion*, 39, 216-236. <https://doi.org/10.1007/s11031-014-9450-1>
- Di Tella, M., Adenzato, M., Castelli, L., & Ghiggia, A. (2023). Loneliness: Association with individual differences in socioemotional skills. *Personality and Individual Differences*, 203, 111991. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111991>
- Dresp, B. (2020). Internet Addiction Disorder (IAD). <https://hal.science/hal-02615330>
- Ge, M. W., Hu, F. H., Jia, Y. J., Tang, W., Zhang, W. Q., Zhao, D. Y., ... & Chen, H. L. (2023). The Relationship Between Loneliness and Internet or Smartphone Addiction Among Adolescents: A Systematic Review and meta-Analysis. *Psychological Reports*. <https://doi.org/10.1177/00332941231180119>
- George, F. R., & Short, D. (2018). The cognitive neuroscience of narcissism. *Journal of Brain Behaviour and Cognitive Sciences*, 1(6), 1-9. https://iamdrshort.com/New_Papers
- Gewirtz-Meydan, A., Estlein, R., & Finzi-Dottan, R. (2023). The relationship between narcissistic traits and attitudes toward infidelity: A dyadic analysis. *Journal of Family Psychology*. <https://doi.org/10.1037/fam0001126>
- Islam, M. R., Apu, M. M. H., Akter, R., Tultul, P. S., Anjum, R., Nahar, Z., ... & Bhuiyan, M. A. (2023). Internet addiction and loneliness among school-going adolescents in Bangladesh in the context of the COVID-19 pandemic: Findings from a cross-sectional study. *Heliyon*, 9(2). <https://www.cell.com/heliyon/pdf>
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, 22(2), 420. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Kline, R. B. (2010). Promise and pitfalls of structural equation modeling in gifted research. <https://doi.org/10.1037/12079-007>
- Lee, S. L., & Lim, S. X. (2021). Predicting internet addiction with the dark triad: Beyond the five-factor model. *Psychology of Popular Media*, 10(3), 362. <https://doi.org/10.1037/ppm0000336>
- Lyvers, M., Salviani, A., Costan, S., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, narcissism and social anxiety in relation to social media and internet addiction symptoms. *International Journal of Psychology*, 57(5), 606-612. DOI: 10.1002/ijop.12840
- Leite, Â., Cardoso, S., & Monteiro, A. P. (2023). Dark Personality Traits and Online Behaviors: Portuguese Versions of Cyberstalking, Online Harassment, Flaming and Trolling Scales. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(12), 6136. <https://doi.org/10.3390/ijerph20126136>
- Levin, R. I. (2011). Statistics for management. Pearson Education India. <https://www.amazon/9332581185>
- Mak, K. K., Scheer, B., Yeh, C. H., Ohno, S., & Nam, J. K. (2021). Associations of personality traits with internet addiction: a cross-cultural meta-analysis with a multilingual approach. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(12), 777-798. <https://doi.org/10.1089/cyber.2021.0071>
- Miskulin, I., Simic, I., Pavlovic, N., Kovacevic, J., Fotez, I., Kondza, G., ... & Miskulin, M. (2022). Personality Traits of Croatian University Students with Internet Addiction. *Behavioral Sciences*, 12(6), 173. <https://doi.org/10.3390/bs12060173>

- Meng, S. Q., Cheng, J. L., Li, Y. Y., Yang, X. Q., Zheng, J. W., Chang, X. W., ... & Shi, J. (2022). Global prevalence of digital addiction in general population: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 92, 102128.
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102128>
- Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspectives on psychological science*, 12(2), 183-204. <https://doi.org/10.1177/1745691616666070>
- Rachubińska, K., Cybulska, A., Szkup, M., & Grochans, E. (2021). Analysis of the relationship between personality traits and Internet addiction. *European Review for Medical & Pharmacological Sciences*, 25(6).
<https://www.europeanreview.org/wp/wp-content/uploads/2591-2599>.
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The revised UCLA Loneliness Scale: concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of personality and social psychology*, 39(3), 472. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.39.3.472>
- Sarvar, R., Joshi, A., & Bant, D. D. (2022). Family Environment and Its Effect on Self Esteem and Adjustment Behaviour among School Children: A Cross Sectional Study from Hubli Taluka, Dharwad, Karnataka. *National Journal of Community Medicine*, 13(01), 1-6. <https://doi.org/10.3390/su15108167>
- Satici, B., Kayis, A. R., & Griffiths, M. D. (2023). Exploring the association between social media addiction and relationship satisfaction: Psychological distress as a mediator. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 21(4), 2037-2051. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00658-0>
- Singh, C. K., Pavithra, N., & Joshi, R. (2022). Internet an Integral Part of Human Life in 21st Century: A Review. *Current Journal of Applied Science and Technology*, 41(36), 12-18.
<https://www.researchgate.net/publication/364359537>
- Tandoc Jr, E. C., Goh, Z. H., Wong, D. K. J., & Zhang, L. (2023). The good, the bad, and the Internet: Investigating the impact of online prosocial and anti-social behaviors on well-being. *Cogent Social Sciences*, 9(1), 2225834.
<https://doi.org/10.1080/23311886.2023.2225834>
- Vansteenkiste, M., Ryan, R. M., & Soenens, B. (2020). Basic psychological need theory: Advancements, critical themes, and future directions. *Motivation and emotion*, 44, 1-31. <https://doi.org/10.1007/s11031-019-09818-1>
- Widyanto, L., & McMurran, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & behavior*, 7(4), 443-450. <https://doi.org/10.1089/cpb.2004.7.443>
- Young, K. S. (2009). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & behavior*, 1(3). <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237>
- Zhang, S., Wang, Q., Xiao, Y., & Zhang, Y. (2023). Internet exposure during adolescence and age at first marriage. *Journal of Asian Economics*, 84, 101569. <https://doi.org/10.1016/j.asieco.2022.101569>
- Zhang, X., Li, S., Yang, H., Guo, X., Yang, M., Wei, S., ... & Zhang, Y. (2023). A determination to the relationship between loneliness and internet addiction among college students based on liquidity preference theory. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2894385/v1>
- Zhao, Y., Xu, J., Zhou, J., & Zhang, H. (2022). Resilience and internet addiction: A moderated mediation model of loneliness and resting respiratory sinus arrhythmia. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(12), 828-833. <https://doi.org/10.1089/cyber.2022.0059>

Zhang, W., Zou, H., Wang, M., & Finy, M. S. (2015). The role of the Dark Triad traits and two constructs of emotional intelligence on loneliness in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 75, 74-79.

<https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.10.025>

Presenting a Structural Model of Couples' Internet Addiction Based On Dark Personality Traits and the Mediating Role of Loneliness

Akbar Atadokht¹, Shayan Noori Lasaki¹, Mohammad Nabipour², Mohammad Zarei Nouroozi*³

Abstract

The aim of the study was to provide a structural model of spouse internet addiction based on dark personality traits and the role of a mediator of loneliness. This research from the point of view of purpose, application; from the perspective of data type, a little and then the method of implementation was also a description of the type of structural equations. The American Society of Study was formed by all the qualified men and women of the city of Scene in 1402, who were selected on the basis of the entries of 312 of whom were available for sampling. The data gathering tools included Young Internet Addiction (IAT, Young, 1988) questionnaires, Jonason and Webster's dark character traits (SD3, Jonason & Webster, 2010) and Russell's feelings of loneliness (UCLA-LS, Russell et al., 1980). The data was also interpreted by Pearson coherence tests and structural equations using SPSS-27 and AMOS-26. The findings of the research showed that the proposed model has a desirable lifestyle and dark personality traits are both directly and indirectly and mediated by the feeling of loneliness on the spouse's internet addiction. Therefore, according to the findings of the research, personality traits, especially dark traits and loneliness, may be important influencers in the internet addiction of named couples, which, by examining more of them, could prevent the development of the consequences of family injuries.

KeyWords: Internet, Dark Personality Traits, Loneliness, Couples, Structural Equations

¹ Professor of psychology, Faculty of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

² MSc. Student clinical psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

³ MSc student in General Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

⁴ MSc. Student in psychology and education of exceptional children, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. (Corresponding author)
m.zareiii.n.1997@gmail.com